

פרשת חקת תשע"ג

שירת הופעת התורה / הרב אליעזר קשתיאל

הרבה מים יש בפרשת השבוע שלנו, מים באפר פרה אדומה, המים שאין לשנות אחרי מותה של מרים, הכאת הסלע ויציאת המים, הרצון לקנות מי באר ממלך אדם. ומעל הכל שירת באר, שירת מים מיוחדת. "אז ישיר ישראל את הישרה הבאת עלי באר וענו לה". חז"ל דורשים את שירת הבאר הזאת, כשירה על התורה.

יש שירה על יציאת מצרים, ויש שירה על הופעת התורה, הופעת הבאר. אבל באופן מאוד מעניין עיקר השירה אינה על הבאר, אלא על האנשים שעומדים בבאר. "באר חפורה שרים פרוה נדיבי העם במחלק במשענתם וממדבר מתנה". כאילו הבאר אינה יכולה בלי השרים שיחפרו אותה, בלי הנדיבים שיכרו אותה, בלי המשענות והמקלות שיחוקקו בה.

כן אומר האור החיים הקדוש בפרשתנו, אין לתורה אחיזה במציאות ללא חכמי ישראל, ללא שלשלת תורה שבע"פ. החל מהאבות שחיפשו דרכים, חפרו בארות, גללו אבן מעל פי הבאר. ולימדונו איך משקים, איך מחברים את הצאן, את הציבור, אל עולם הרוח העליון. דרך משה, אהרן והזקנים שבכל דור ודור שעמלים לעבד ולקשר בין התורה הגנוזה, כפי שהיא ניתנה משמים לבין העם. אי אפשר להיפגש עם התורה אמר האור החיים הקדוש, ללא החכמים. כמו שאי אפשר לאכול את האדמה.

האדמה מוציאה את כל הפירות העצים והירקות. ואנחנו נפגשים עם האדמה דרכם, אין לנו מפגש ישיר ובלתי אמצעי עם האדמה. אנחנו לא אוכלים ולא שותים אותה.

תורה שבכתב תלויה כולה בתורה שבעל פה. תורה שבכתב תלויה כולה במאמץ החפירה והכריה של נדיב העם אשר בכל דור ודור.

היו מי שרצו כך מספרת הגמ' בקידושין שאין צורך בחכמי ישראל. ספר תורה מונח בפני כל, כך טענו לפני ינאי המלך. אבל העולם היה שמם, אין הופעה לתורה, אין אפשרות לתורה להתברך במציאות ולהשקות אלא על ידי אותם שרי תורה, נדיבי עם, החוקקים אותה במשענתם. ו"ממדבר מתנה", צריך להיות בעמדה מדברית של הכנעה וענוה בכדי לזכות למתנה הגדולה הזאת, מתן תורה. שבת שלום

עצלה תפיל תרדמה / הרב עקיבא קשתיאל

"עצלה תפיל תרדמה, ונפש רמיה תרעד" (משלי יט', טו').

"עצלה תפיל תרדמה" - פירש רש"י: "העצלות מביאת לידי שינה". ובמצודות: "העצלות תפיל על בעליה שינה עמוקה". חידוש יש כאן. במחשבה ראשונית, העיפות היא דבר "אוביקטיבי", נתון. אדם מתעייף, כוחותיו צריכים ריענון, הוא צריך ללכת לישון. כמובן שיש צד של אמת גם בתיאור זה. אבל מהפסוק אנחנו לומדים שהתמונה יותר מורכבת. יש עייפות ותרדמה שהן תולדה של עצלות. יש רגעים שהעייפות והכבדות ניתנים להכרעה, ומשפעים מעמדתו הרצונית וההחלטית של האדם. מעמד של עצלות מביא לתרדמה, הנפש נכנעת לכל קושי וחולשה, והאדם הולך ונעשה - "מפונק"...

יותר מכך - "כי העצלות תרדים והכוחות ותשימם לואים" (רלב"ג). העצלות יוצרת לאות נפשי, כבדות. חוסר העשיה משפיע, וגרום לכך שהאדם יותר עייף, יותר כבד. התסיסה של הזריזות מעוררת את הנפש, ומפתחת בה חיוניות שהולכת

וגוברת. העצלות לעומתה "מנוונת" את הנפש ומרגילה אותה לכבדות ופאסיביות.

כיצד מחנכים לזריזות- דרכים שונות יש, ובודאי יש מקום להרחיב ולהתבונן בהם. כלל, יש דרך של מ"למטה למעלה"- מתוך הרגלים נבנית התוכנה הנפשית. ויש דרך של "מלמעלה למטה"- מתוך הכרה וההבנה החודרת מתעורר החשך ועמו- הזריזות. אך בודאי שזו תכונה כל כך אמיתית ונצרכת, וכפי שלמדנו- העדר תכונה זו יוצר תופעות נוספות הנגזרות ממנה ומופיעות במהלך הזמן בעקבותיה. הנפש החיונית ומלאת כוחות, וממילא צומחים ומתגלים בה יכולות וכישורים רבים הנמצאים בתוכה.

"זאת התורה אדם כי ימות באהל- אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית עצמו עליה". "אין דברי תורה מתקיימים במי שמרפה עצמו עליהם, לא בלומדים מתוך עידון ומתוך אכילה ושתיה. אלא במי שממית עצמו עליה ומצער גופו תמיד. ולא יתן ישנה לעיניו ותנומה לעפעפיו" (שו"ע הלכ' ת"ת, יור"ד סי' רמו' סכ"א). גדולי תורה צמחו- צומחים- ויצמחו מתוך ההתמסרות המוחלטת לעמל התורה, התמסרות שמולידה גדלות מיוחדת. זו מסירות יומיומי, של התגברות והתחזקות, ללא כניעה ל"עצלה שתפיל תרדמה".

השבוע נלקח מעימנו אחד מגדולי התורה שבדורנו, שכולנו- כל ישראל- חייבים לו כל כך הרבה- וכולנו כתלמידיו- הרב יהושע נויבירט זצ"ל. מחבר הספר "שמירת שבת כהלכתה". לא כיון המקום, ולא אנחנו הראויים, לתאר את גודל אישיותו לענפיה השונים. אך המפעל הגדול של שמירת שבת כהלכתה, וזכות הרבים הגדולה, שכמעט אין דומה לה בדורות האחרונים, בודאי צמחו מתוך מסירות נפש אדירה של "אדם כי ימות באוהל". אשרי העם שככה לו, אשרי העם שאלו גדוליו. שבת שלום.

'מכנף הארץ זמירות שמענו'

אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה.

בשערי ארץ אהובה באים אצל הבאר לדלות ולשואב אמונה, אמונה מתוך שירת מעייני הישועה. להיפגש עם זרמי תורה של נעם, תורה המדברת בנחת גם לקשים כסלע.

היוצרת עשיה מתוך חירות גמורה, תורת ארץ ישראל.

יואל

חדשות ואירועים

הגרלת הכסף של "בני דוד"

כמידי שנתיים אנו עורכים הגרלה בין ידידי "בני דוד" המסייעים בתרומה ובשיתופות למוסדות "בני דוד". רגל שנת הכסף – חצי יובל ל"בני דוד", פרסי ההגרלה היו כלי כסף מבית האחים חדד.

המשך הידיעה באתר

קריאת כיוון ג' בעניין הגיוס לצה"ל

השבת יתפרסם ותחולק חוברת נוספת של הרב אלי. החוברת עוסקת בסוגיה הבוערת של הגיוס לצה"ל והשוויון בנטל.

ניתן להוריד ולקרוא את החוברת באתרנו.